

رسالتان موجزتان في الزكاة والصيام

**Dvije kratke poslanice o zekatu
i postu**

Dvije kratke poslanice o zekatu i postu

Abdulaziz ibn Abdullah ibn Baz

Dvije kratke poslanice o zekatu i postu

Uvaženoga šejha

Abdulaziza ibn Abdullaha ibn Baza,

neka mu se Allah smiluje

Prva poslanica

O važnim raspravama o zekatu

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

Hvala Allahu Jedinome. Neka su Allahov blagoslov i mir na onoga poslije kojega nema vjerovjesnika, na njegovu obitelj i na njegove drugove. A zatim:

Povod za pisanje ovih riječi su savjet i podsjećanje na propis zekata, koji su mnogi muslimani zanemarili pa ga ne izdvajaju na propisan način, iako je on od velike važnosti i jedan je od pet stupova islama bez kojih njegova građevina ne može opstati; sukladno riječima Vjerovjesnika, neka je Božji mir nad njime:

«بُنِيَ الْإِسْلَامُ عَلَى خَمْسٍ: شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، وَإِقَامِ الصَّلَاةِ، وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ، وَصَوْمِ رَمَضَانَ، وَحَجِّ الْبَيْتِ»،

"Islam je izgrađen na pet temeljnih stupova – svjedočenju da nema boga osim Allaha i da je Muhammed Allahov poslanik, obavljanju molitve,

davanju zekata, postu mjeseca ramazana i hodočašću Kabi."¹ (Hadis bilježe Buharija i Muslim.)

Propisivanje zekata muslimanima jedna je od najočitijih vrlina islama i odraz njegove brige za sljedbenike, zbog brojnih koristi koje on donosi i zbog prijeke potrebe siromašnih muslimana za njim.

Jedna od njegovih koristi jest učvršćivanje veza ljubavi između bogatog i siromašnog, jer duše po prirodi vole onoga tko im čini dobro.

Jedna od njih jest i pročišćavanje te očišćenje duše, kao i njezino udaljavanje od pohlepe i škrtosti, na što je ukazao Časni Kuran riječima Uzvišenog:

﴿خُذْ مِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَتُزَكِّيهِمْ بِهَا...﴾

"Uzmi od dobara njihovih zekat, da ih njime očistiš i blagoslovljenim ih učiniš..." (Et-Tevbe, 103)

Među njima je i navikavanje muslimana na darežljivost, plemenitost te suosjećanje s potrebitima.

Među njima su i privlačenje blagoslova, povećanje i nadoknada od Allaha, kao što kaže Uzvišeni:

﴿...وَمَا أَنْفَقْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَهُوَ يُخْلِفُهُ وَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ﴾

"...što god vi udijelite, On će to nadoknaditi, On najbolje opskrbljuje." (Sebe', 39) A Poslanik, neka je

¹ Hadis bilježe Buharija, 8, i Muslim, 16.

Božji mir nad njime, u vjerodostojnom je hadisu rekao: "Allah kaže:

«يَا ابْنَ آدَمَ اتَّقِ نَفْسَكَ عَلَيْكَ...»

'O sine Ademov, udjeljuj, pa ću i Ja tebi udjeljivati...'¹, i brojne druge koristi.

Došla je stroga prijetnja onomu tko njime škrtari ili ga propusti udijeliti. Kaže Uzvišeni:

﴿...وَالَّذِينَ يَكْنُزُونَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلَا يُنفِقُونَهَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ 34 يَوْمَ يُحْمَىٰ عَلَيْهَا فِي نَارِ جَهَنَّمَ فَتُكْوَىٰ بِهَا جِبَاهُهُمْ وَجُنُوبُهُمْ وَظُهُورُهُمْ هَذَا مَا كُنَزْتُمْ لَأَنفُسِكُمْ فَذُوقُوا مَا كُنْتُمْ تَكْنُزُونَ 35﴾

"Onima koji zlato i srebro gomilaju i ne troše ga na Allahovu putu – navijesti bolnu patnju.

Na Dan kad se ono u vatri Pakla bude usijalo, pa se njime čela njihova i slabine njihove i leđa njihova budu žigosala. 'Ovo je ono što ste za sebe zgrtali, iskusite zato kaznu za ono što ste gomilali!'" (Et-Tevbe, 34–35) Pa svaki imetak na koji se ne daje zekat jest nagomilano blago kojim će njegov vlasnik biti mučen na Sudnjem danu, kao što na to ukazuje vjerodostojni hadis od Vjerovjesnika, neka je Božji mir i spas nad njim, u kojem je rekao:

«مَا مِنْ صَاحِبِ ذَهَبٍ وَلَا فِضَّةٍ لَا يُؤَدِّي حَقَّهَا إِلَّا إِذَا كَانَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ صَفَحَتْ لَهُ صَفَائِحُ مِنْ نَارٍ؛ فَأُحْمِيَ عَلَيْهَا فِي نَارِ جَهَنَّمَ، فَيُكْوَىٰ بِهَا جَنْبُهُ وَجَبِينُهُ وَظَهْرُهُ كُلُّمَا بَرَدَتْ أُعِيدَتْ لَهُ فِي يَوْمٍ كَانَ مَقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ حَتَّى يُفْضَىٰ بَيْنَ الْعِبَادِ، فَيُرَىٰ سَبِيلُهُ: إِمَّا إِلَى الْجَنَّةِ، وَإِمَّا إِلَى النَّارِ».

"Nema vlasnika zlata ni srebra koji ne izvršava svoju obvezu, a da mu na Sudnjem danu neće biti

¹ Predaju je zabilježio imam Muslim, 993.

iskovane vatrene ploče; pa će biti usijane u vatri Pakla i njima će biti žigosan njegov bok, njegovo čelo i njegova leđa. Svaki put kada se ohlade, bit će mu obnovljene, u danu koji traje pedeset tisuća godina, sve dok se ne presudi među robovima, nakon čega će vidjeti svoj put: ili u Raj, ili u Pakao."¹

Zatim je Vjerovjesnik spomenuo vlasnika deva, goveda i ovaca koji na njih ne daje zekat te obavijestio da će njima biti kažnjen na Sudnjem danu.

A vjerodostojno se prenosi od Allahova Poslanika, neka je Božji mir nad njime, da je rekao:

«مَنْ آتَاهُ اللَّهُ مَالًا فَلَمْ يُؤَدِّ زَكَاتَهُ مِثْلَ لَهُ شُجَاعًا أَفْرَعُ لَهُ رَبِّيبَانِ يُطَوِّفُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، ثُمَّ يَأْخُذُ بِلَهْزَمَتَيْهِ (يَعْنِي شِدْقَيْهِ)، ثُمَّ يَقُولُ: أَنَا مَالِكٌ، أَنَا كُنْزُكَ»، ثُمَّ تَلَا النَّبِيُّ ﷺ قَوْلَهُ تَعَالَى: (وَلَا يَحْسِبَنَّ الَّذِينَ يَبْخُلُونَ بِمَا ءَاتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ هُوَ خَيْرًا لَّهُمْ بَلْ هُوَ شَرٌّ لَّهُمْ سَيُطَوَّقُونَ مَا بَخُلُوا بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ...)

"Kome Allah podari imetak, a on na njega ne udijeli zekat, taj će mu se imetak na Sudnjem danu pretvoriti u zmiju otrovnicu, čelave glave, s dvjema crnim pjegama iznad očiju, koja će se omotati oko njega. Zatim će ga ščepati za vilice (tj. obraze) i reći: 'Ja sam tvoj imetak, ja sam tvoje blago.'" Potom je Vjerovjesnik, neka je Božji mir nad njim, proučio riječi Uzvišenog: "Neka nikako ne misle oni koji škrtare u onome što im Allah iz obilja Svoga daje da je to dobro za njih; naprotiv, to je zlo za njih. Na

¹ Predaju je zabilježio imam Muslim pod brojem 987.

Sudnjem danu bit će im o vratu obješeno ono čime su škrtarili..." (Alu Imran, 180)¹

Zekat je obvezan na četiri vrste imetka: ono što zemlja daje od žitarica i plodova, slobodnopasuću stoku, zlato i srebro te trgovačku robu.

Za svaku od ove četiri kategorije postoji utvrđen nisab te se zekat ne daje na količinu manju od njega. Nisab za žitarice i plodove iznosi pet vesaka, a vesak je šezdeset sa'ova po sa'u Vjerovjesnika, neka je Božji mir nad njime, što za datulje, groždice, pšenicu, rižu, ječam i slično iznosi tri stotine sa'ova po sa'u Vjerovjesnika, neka je Božji mir i spas na njega. Sa' iznosi četiri pregršta ruku čovjeka prosječne građe, kada su mu obje ruke pune.

Obvezna je desetina kada se palme i usjevi napajaju bez truda, kao kišom, rijekama, tekućim izvorima i tome slično.

A ako se navodnjava uz trošak i napor, poput navodnjavanja pomoću životinja, strojeva za crpljenje vode i slično, obvezna je polovina desetine, kao što je to potvrđeno vjerodostojnim hadisom Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.

Što se tiče nisaba za deve, goveda i ovce koje slobodno pasu, on je detaljno pojašnjen u vjerodostojnim hadisima Allahova Poslanika, neka je Božji mir nad njim, a onaj tko to želi saznati, može

¹ Hadis bilježi Buharija, 1338.

o tome pitati učene. Da nismo težili sažetosti, spomenuli bismo ga radi potpune koristi.

Nisab srebra iznosi stotinu i četrdeset miskala, što u saudijskoarapskim dirhemima iznosi pedeset i šest rijala.

Nisab zlata iznosi dvadeset miskala, što je jedanaest i tri sedmine saudijskoga džunejha, odnosno devedeset dva grama. Na njih se izdvaja četvrtina desetine, a obvezan je onaj tko posjeduje nisab jednoga od njih, ili obaju, i taj imetak ostane u njegovu posjedu godinu dana.

A dobit slijedi osnovu pa ne zahtijeva novi haul, kao što i pomladak stoke s pašnjaka slijedi svoju osnovu pa ne zahtijeva novi haul ako njegova osnova dostiže nisab.

Valute koje su danas u uporabi podliježu istom propisu kao zlato i srebro, bez obzira na njihov naziv – bio on dirhem, dinar, dolar ili neki drugi – te je zekat na njih obvezan kada njihova vrijednost dosegne nisab srebra ili zlata i ostanu u posjedu godinu dana.

Pod propis o novcu potpada i ženski nakit od zlata ili srebra, posebno ako dosegne nisab i ostane u posjedu godinu dana, te je na njega obvezan zekat, čak i ako je namijenjen za uporabu ili posudbu, prema ispravnijem mišljenju islamskih učenjaka, zbog općenitosti izreke Vjerovjesnika, neka je Božji mir nad njime:

«مَا مِنْ صَاحِبٍ ذَهَبٍ أَوْ فِضَّةٍ لَا يُؤَدِّي زَكَاتَهَا إِلَّا إِذَا كَانَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ صُفِّحَتْ لَهُ صَفَائِحٌ مِنْ نَارٍ».

"Nema vlasnika zlata ili srebra koji ne izvršava obvezu zekata, a da mu na Sudnjem danu neće biti iskovanе vatrene ploče",¹ pa sve do kraja spomenute predaje.

A vjerodostojno se prenosi od Poslanika, neka je Božji mir nad njime, da je na ruci neke žene vidio dvije zlatne narukvice, pa je rekao:

«أَتُعْطِينَ زَكَاةَ هَذَا؟». قَالَتْ: لَا. قَالَ: «أَبَسْرُكَ أَنْ يُسَوِّرَكَ اللَّهُ بِهِمَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ سِوَارَيْنِ مِنْ نَارٍ!». فَأَلْقَتْهُمَا، وَقَالَتْ: «هُمَا لِلَّهِ وَلِرَسُولِهِ».

„Udjeljuješ li zekat na ovo?“ Odgovorila je: „Ne.“ Rekao je: „Bi li te radovalo da te Allah na Sudnjem danu okiti dvjema narukvicama od Vatre!?“ Tada ih je skinula, bacila i kazala: „One su za Allaha i Njegova Poslanika.“²

Vjerodostojno se prenosi od Ummu Seleme, neka je Bog zadovoljan njome, da je nosila zlatne ukrase, pa je upitala: "Allahov Poslaniče, je li to blago?" a on je odgovorio:

«مَا بَلَغَ أَنْ يُزَكَّى فَرُكِّي فَلَيْسَ بِكَزٍّ»

"Imovina za koju nastupi obveza zekata, pa se on na nju i da, nije blago."³ (Uz ostale hadise istoga značenja.)

¹ Predaju je zabilježio imam Muslim pod brojem 987.

² Predaju bilježe Ebu Davud, 1563, i Nesai, 2270, sa hasen senedom.

³ Bilježi Ebu Davud, 1564.

Što se tiče trgovačke robe, a to su dobra namijenjena prodaji, njezina se vrijednost utvrđuje na kraju godine i izdvaja se četvrtina desetine njezine vrijednosti, bez obzira na to je li vrijednost jednaka nabavnoj cijeni, veća ili manja, a na temelju hadisa Semure, neka je Bog zadovoljan njime, koji je rekao:

«كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَأْمُرُنَا أَنْ نُخْرِجَ الصَّدَقَةَ مِنَ الَّذِي نُعِدُّهُ لِلْبَيْعِ».

„Allahov Poslanik, neka je Božji mir nad njime, naređivao nam je da izdvajamo milostinju iz onoga što pripremamo za prodaju.“¹

Tu se ubrajaju i zemljišta namijenjena prodaji, zgrade, automobili, pumpe za vodu i druge vrste robe namijenjene prodaji.

Što se tiče zgrada namijenjenih iznajmljivanju, a ne prodaji, zekat se daje na prihod od najma kada on pregodini, dok se na same zgrade ne daje zekat jer nisu namijenjene prodaji. Isto tako, zekat se ne daje na privatne automobile i taksi vozila ako nisu namijenjeni prodaji, već ih je vlasnik kupio za korištenje.

Ako vlasnik taksija ili netko drugi sakupi novac koji dosegne nisab, obvezan je na njega dati zekat kada prođe godina dana, bez obzira na to je li ga namijenio za uzdržavanje, ženidbu, kupnju nekretnine, vraćanje duga ili druge svrhe; na

¹ Bilježi Ebu Davud, 1562.

temelju općenitosti šerijatskih dokaza koji ukazuju na obveznost zekata u takvu slučaju.

Ispravno mišljenje učenjaka jest da dug ne sprječava obvezu zekata, zbog prethodno navedenoga.

Također, prema mišljenju većine učenjaka, zekat je obavezan i na imetak siročadi i maloumnih osoba ako dosegne nisab i prođe godina dana, te su ga njihovi skrbnici dužni izdvojiti u njihovo ime s nijetom po isteku godine dana; na temelju općenitosti dokaza, kao što su riječi Vjerovjesnika u hadisu Muaza, kada ga je poslao stanovnicima Jemena:

«إِنَّ اللَّهَ أَفْرَضَ عَلَيْهِمْ صَدَقَةً فِي أَمْوَالِهِمْ تَتَّخِذُ مِنْ أَغْنِيَائِهِمْ، وَتُرَدُّ فِي فُقَرَائِهِمْ».

„Allah im je, uistinu, propisao milostinju na njihove imetke: uzima se od njihovih bogataša i vraća njihovim siromasima.“¹

Zekat je Allahovo pravo te se njime ne smije iskazivati naklonost onima koji ga ne zaslužuju, niti se njime smije pribavljati osobna korist ili otklanjati šteta, niti štititi svoj imetak ili od sebe otklanjati prijekor. Naprotiv, musliman je dužan usmjeriti svoj zekat onima koji ga zaslužuju, jer oni na njega imaju pravo, a ne iz nekog drugog cilja, čineći to drage volje i iskreno u ime Allaha; kako bi ispunio svoju obvezu te zaslužio obilnu nagradu i nadoknadu.

¹ Hadis bilježe Buharija, 1395, i Muslim, 19.

A Allah Uzvišeni je u Svojoj plemenitoj Knjizi pojasnio kategorije primatelja zekata, te kaže:

﴿إِنَّمَا الصَّدَقَتُ لِلْفُقَرَاءِ وَالْمَسْكِينِ وَالْعَمِلِينَ عَلَيْهَا وَالْمُؤَلَّفَةِ قُلُوبُهُمْ وَفِي الرِّقَابِ وَالْغُرَمِينَ وَفِي سَبِيلِ اللَّهِ وَآبَنِ السَّبِيلِ فَرِيضَةً مِّنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ 60﴾

"Zekat pripada samo siromasima i nevoljnicima, i onima koji ga skupljaju, i onima čija srca treba pridobiti, i za otkup iz ropstva, i prezaduženima, i u svrhe na Allahovu putu, i putniku. Allah je odredio tako! – A Allah sve zna i mudar je." (Et-Tevbe, 60)

Završetak ovog časnog ajeta s ova dva veličanstvena imena ukazivanje je od Allaha Njegovim robovima na to da je On Sveznajući o stanjima Svojih robova: tko od njih zaslužuje milostinju, a tko ne zaslužuje, te da je On Mudri u Svome zakonu i odredbi. On postavlja stvari samo na mjesta koja im priliče, makar nekim ljudima i bile skrivene tajne Njegove mudrosti; kako bi se robovi pouzdali u Njegov zakon i pokorili se Njegovoj presudi.

A Allaha molimo da nama i svim muslimanima podari uspjeh u razumijevanju Njegove vjere, iskrenost u ophođenju s Njime i natjecanje u onome čime je On zadovoljan, te da nas sačuva od onoga što izaziva Njegovu srdžbu. On, doista, sve čuje i blizu je.

Neka su Allahov blagoslov i mir na Njegova roba i Njegova poslanika Muhammeda te na njegovu obitelj i njegove drugove.

Generalni predsjednik Uprave za znanstvena istraživanja,

izdavanje fetvi, dawu i upućivanje

Uvaženi šejh Abdulaziz ibn Abdullah ibn Baz

Druga poslanica

O vrijednosti posta i noćnoga namaza u ramazanu, uz pojašnjenje važnih propisa koji su možda nepoznati nekim ljudima.

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

Od Abdulaziza ibn Abdullaha ibn Baza svim muslimanima do kojih ovo dopre: Allah i mene i njih putem vjernika vodio, i uspjeha nam u razumijevanju Sunneta i Kurana podario. Amin!

Neka je na vas Allahov mir, Allahova milost i Njegovi blagoslovi.

A zatim: Ovo je kratka pouka o vrijednosti posta ramazana i noćnog bdijenja, o vrijednosti natjecanja tijekom njega u dobrim djelima, uz pojašnjenje važnih propisa koji su možda nepoznati nekim ljudima.

Vjerodostojno se prenosi od Allahova Poslanika, neka je Božji mir i spas nad njime, da je svoje ashabe radovao dolaskom mjeseca ramazana i obavještavao ih da je to mjesec u kojem se otvaraju vrata milosti i rajska vrata, zatvaraju vrata Pakla i okivaju đavoli, te bi rekao:

«إِذَا كَانَتْ أَوَّلُ لَيْلَةٍ مِنْ رَمَضَانَ فَتُحْتَفَلُ أَبْوَابُ الْجَنَّةِ فَلَمْ يُغْلَقْ مِنْهَا بَابٌ، وَغُلِقَتْ أَبْوَابُ جَهَنَّمَ فَلَمْ يُفْتَحْ مِنْهَا بَابٌ، وَصُفِّدَتِ الشَّيَاطِينُ، وَيُنَادِي مُنَادٌ: يَا بَاغِيَ الْخَيْرِ أَقْبِلْ، وَيَا بَاغِيَ الشَّرِّ أَقْصِرْ. وَلِلَّهِ عِتْقَاءُ مِنَ النَّارِ، وَذَلِكَ كُلُّ لَيْلَةٍ».

"Kada nastupi prva noć ramazana, otvore se vrata Raja i nijedna se ne zatvore, a zatvore se vrata Pakla i nijedna se ne otvore, i povežu se đavli. Glasnik poziva: 'O ti koji tragaš za dobrom, pristupi! O ti koji tragaš za zlom, prestani!' Allah ima one koje oslobađa od Vatre, a to biva svake noći.«

I kaže Poslanik, neka je Božji mir nad njime:

«جَاءَكُمْ شَهْرُ رَمَضَانَ شَهْرُ بَرَكَةٍ يَغْشَاكُمْ اللَّهُ فِيهِ: فَيَنْزِلُ الرَّحْمَةُ وَيَحُطُّ الْخَطَايَا، وَيَسْتَجِيبُ الدُّعَاءَ، يَنْظُرُ اللَّهُ إِلَى تَنَافُسِكُمْ فِيهِ فَيُبَاهِي بِكُمْ مَلَائِكَتُهُ؛ فَأَرَوْا اللَّهَ مِنْ أَنْفُسِكُمْ خَيْرًا! فَإِنَّ الشَّقِيَّ مَنْ حَرَمَ فِيهِ رَحْمَةَ اللَّهِ».

"Došao vam je ramazan, mjesec blagoslova. Allah vas u njemu obasipa: spušta milost, oprašta grijehe i uslišava molitve. Allah gleda vaše natjecanje u njemu i ponosi se vama pred Svojim anđelima. Zato pokažite Allahu najbolje od sebe, jer, doista, nesretnik je onaj komu je u njemu uskraćena Allahova milost."

I kaže Poslanik, neka je Božji mir nad njime:

«مَنْ صَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ، وَمَنْ قَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ، وَمَنْ قَامَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ».

"Tko isposti ramazan, vjerujući i nadajući se Allahovoj nagradi, bit će mu oprosteni prošli grijesi; tko provede ramazan u namazu, vjerujući i nadajući se Allahovoj nagradi, bit će mu oprosteni prošli

grijesi; i tko provede Lejletul-kadr u namazu, vjerujući i nadajući se Allahovoj nagradi, bit će mu oprošteni prošli grijesi."

I kaže Poslanik, neka je Božji mir nad njime:

«يَقُولُ اللَّهُ: كُلُّ عَمَلٍ ابْنِ آدَمَ لَهُ الْحَسَنَةُ بِعَشْرِ أَمْثَالِهَا إِلَى سَبْعِمِائَةِ ضِعْفٍ إِلَّا الصَّيَّامَ فَإِنَّهُ لِي وَأَنَا أَجْزِي بِهِ؛ تَرَكَ شَهْوَتَهُ وَطَعَامَهُ وَشَرَابَهُ مِنْ أَجْلِي. لِلصَّائِمِ فَرْحَتَانِ: فَرْحَةٌ عِنْدَ فِطْرِهِ، وَفَرْحَةٌ عِنْدَ لِقَاءِ رَبِّهِ. وَلِخُلُوفِ فَمِ الصَّائِمِ أَطْيَبُ عِنْدَ اللَّهِ مِنْ رِيحِ الْمَسْكِ».

"Allah kaže: 'Svako djelo sina Adamova pripada njemu; dobro djelo nagrađuje se deseterostruko, sve do sedam stotina puta. Osim posta, jer on je Moj i Ja za njega nagrađujem. Ostavlja svoju strast, hranu i piće radi Mene. Postač ima dvije radosti: radost pri iftaru i radost pri susretu sa svojim Gospodarom. A zadah iz usta postača Allahu je ugodniji od mirisa mošusa.'"

Brojni su hadisi o vrijednosti posta ramazana i noćnog bdijenja, te o vrijednosti posta općenito.

Stoga vjernik treba iskoristiti ovu priliku, a to je blagodat koju mu je Allah podario time što je dočekaao mjesec ramazan, te pohitati ka djelima pokornosti, čuvati se loših djela i truditi se u obavljanju onoga što mu je Allah učinio obveznim, a naročito pet namaza. Oni su stup islama i najveća su obveza nakon dvaju svjedočenja vjere. Stoga je dužnost svakog muslimana i muslimanke da ustraju u njihovu obavljanju u propisanim vremenima, sa skrušenošću i smirenošću.

A jedna od najvažnijih obveza za muškarce jest njezino obavljanje u džematu (skupno), u Allahovim kućama koje se voljom Njegovom podižu i u kojima se spominje Njegovo ime, kao što je rekao:

﴿وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَارْكَعُوا مَعَ الرَّاكِعِينَ 43﴾

"Molitvu obavljajte, zekat dajte i idite na ruku' zajedno s onima koji na ruku' idu!" (El-Bekare, 43.)
Kaže Uzvišeni:

﴿حُفِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلَاةِ الْوُسْطَىٰ وَقُومُوا لِلَّهِ قَانِتِينَ 238﴾

"Čuvajte molitve, naročito molitvu u sredini dana, i pred Allahom ponizno stojte!" (El-Bekare, 238.) I kaže Uzvišeni:

﴿قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ 1 الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ 2﴾

"Ono što žele vjernici će postići, oni koji molitvu svoju ponizno obavljaju." (El-Muminun, 1–2.) Sve dok nije rekao:

﴿وَالَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ 9 أُولَٰئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَ 10 الَّذِينَ يَرْتُونَ
الْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ 11﴾

"I koji molitve svoje na vrijeme obavljaju, oni su nasljednici koji će naslijediti Firdevs, u kojem će vječno boraviti." (El-Muminun, 9–11.) A Poslanik, neka je Božji mir nad njime, rekao je:

«الْعَهْدُ الَّذِي بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمُ الصَّلَاةُ فَمَنْ تَرَكَهَا فَقَدْ كَفَرَ».

"Savez koji je između nas i njih jest namaz (molitva), pa tko ga ostavi, postao je nevjernik."

A najvažnija obveza poslije namaza jest davanje zekata, kao što je rekao:

﴿وَمَا أَمْرُو إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ الْقَيِّمَةِ 5﴾

"A naređeno im je da samo Allaha obožavaju, da Mu iskreno, kao pravovjerni, vjeru ispovijedaju, i da molitvu obavljaju, i da zekat udjeljuju; a to je – ispravna vjera." (El-Bejjine, 5.) Kaže Uzvišeni:

﴿وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ 56﴾

"A vi molitvu obavljajte i milostinju dajite i Poslaniku poslušni budite da bi vam se ukazala milost." (En-Nur, 56.)

Allahova Veličanstvena Knjiga i Sunnet Njegova plemenitog Poslanika ukazuju na to da će onaj tko ne bude davao zekat na svoj imetak biti njime kažnjen na Sudnjem danu.

A najvažnije nakon molitve i zekata jest post ramazana, jedan od pet temeljnih stupova islama spomenutih u Poslanikovim riječima:

«بُنِيَ الْإِسْلَامُ عَلَى خَمْسٍ: شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، وَإِقَامَ الصَّلَاةِ، وَإِيتَاءَ الزَّكَاةِ، وَصَوْمَ رَمَضَانَ، وَحَجَّ الْبَيْتِ».

"Islam je izgrađen na pet temeljnih stubova: svjedočenju da nema boga osim Allaha i da je Muhammed Allahov poslanik, obavljanju molitve, davanju zekata, postu ramazana i hodočašću Kabe."

Musliman je dužan čuvati svoj post i noćni namaz od riječi i djela koje je Allah zabranio, jer svrha posta je pokornost Allahu, neka je uzvišen, i

veličanje Njegovih svetinja, borba protiv prohtjeva duše radi pokornosti svome Gospodaru te privikavanje na strpljenje spram onoga što je Allah zabranio. Svrha nije samo ostavljanje hrane, pića i ostalih stvari koje kvare post. Stoga se vjerodostojno prenosi od Allahova Poslanika, neka je Božji mir i blagoslov nad njim, da je rekao:

«الصِّيَامُ جُنَّةٌ، فَإِذَا كَانَ يَوْمُ صَوْمِ أَحَدِكُمْ فَلَا يَرُفُثْ وَلَا يَصْنَحْ، فَإِنْ سَأَبَهُ أَحَدٌ أَوْ قَاتَلَهُ فَلْيَقُلْ: إِنِّي صَائِمٌ»،

„Post je štit, pa kada netko od vas posti, neka ne govori bestidno i neka ne podiže glas, a ako ga netko opsuje ili napadne, neka kaže: 'Ja postim!'“ I vjerodostojno se prenosi da je Poslanik, neka je Božji mir i spas nad njime, rekao:

«مَنْ لَمْ يَدَعْ قَوْلَ الزُّورِ وَالْعَمَلَ بِهِ وَالْجَهْلَ فَلَيْسَ لِلَّهِ حَاجَةٌ فِي أَنْ يَدَعَ طَعَامَهُ وَشَرَابَهُ».

„Onaj tko ne ostavi lažan govor, postupanje po njemu i neznanje – Allahu nije potrebno da on ostavlja svoju hranu i svoje piće.“ Iz ovih i drugih tekstova razumije se da je dužnost postača čuvati se svega što mu je Allah zabranio i pridržavati se svega što mu je Allah naredio. Time se može nadati oprost, spasu od Vatre i prihvatanju posta i namaza.

Postoje i stvari koje nekim ljudima mogu biti skrivene:

Jedna od tih stvari jest da je musliman obavezan postiti vjerujući i nadajući se nagradi, a ne radi

pretvaranja, stjecanja ugleda, oponašanja ljudi ili povoda za svojom obitelji i sunarodnjacima. Naprotiv, dužnost mu je da ga na post potakne vjerovanje da mu je Allah to propisao i nada u nagradu kod svoga Gospodara. Isto tako i ramazanski noćni namaz musliman treba obavljati vjerujući i nadajući se nagradi, a ne iz nekog drugog razloga; zato je on, neka je na njega spas i mir, rekao:

«مَنْ صَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ، وَمَنْ قَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ، وَمَنْ قَامَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ».

"Tko isposti ramazan vjerujući i nadajući se nagradi, bit će mu oprošteni prijašnji grijesi; i tko provede ramazan u namazu vjerujući i nadajući se nagradi, bit će mu oprošteni prijašnji grijesi; i tko provede Lejletul-kadr u namazu vjerujući i nadajući se nagradi, bit će mu oprošteni prijašnji grijesi."

Među stvari čiji je propis nekim ljudima nejasan ubraja se i ono što može zadesiti postača, poput rana, krvarenja iz nosa, povraćanja ili dospijevanja vode ili benzina u grlo bez njegove volje. Sve to ne kvari post, ali tko namjerno povrati, pokvario je svoj post, prema riječima Poslanika:

«مَنْ ذَرَعَهُ الْيَأْسُ فَلَا قَضَاءَ عَلَيْهِ، وَمَنْ اسْتَقَاءَ فَعَلَيْهِ الْقَضَاءُ».

"Koga nadvlada povraćanje, nije dužan napaštati, a tko namjerno povrati, dužan je napaštati."

To se odnosi i na slučaj kada postač odgodi gusul zbog dženabeta do nakon pojave zore, kao i kada žena odgodi gusul zbog hajza ili nifasa do nakon pojave zore, ako se očisti prije zore. Ona je tada dužna postiti i nema smetnje da odgodi gusul do nakon pojave zore. Međutim, ne smije ga odgađati do izlaska Sunca, već je obavezna obaviti gusul i klanjati sabah prije izlaska Sunca. Također, onaj tko je džunup ne smije odgađati gusul za poslije izlaska Sunca, već je obavezan okupati se i klanjati sabah-namaz prije izlaska Sunca. Muškarcu je obveza požuri s time kako bi stigao na sabah-namaz u džematu.

Među stvari koje ne kvare post ubrajaju se: analiza krvi i davanje injekcija koje nisu namijenjene prehrani, ali bolje je i opreznije to odgoditi za noć, ako je moguće, zbog riječi Poslanika, neka je Božji mir i spas nad njime:

«دَعُ مَا يَرِيكَ إِلَى مَا لَا يَرِيكَ».

"Ostavi ono što ti je sumnjivo radi onoga što ti nije sumnjivo."

I riječi Poslanika, neka je Božji mir nad njime:

«مَنْ اتَّقَى الشُّبُهَاتِ فَقَدْ اسْتَبْرَأَ لِدِينِهِ وَعَرْضِهِ».

„Onaj tko se čuva sumnjivih stvari, sačuvao je svoju vjeru i svoju čast.“

Jedna od stvari čiji je propis nekim ljudima nepoznat jest nedostatak smirenosti u namazu, bio on farz ili nafile. Vjerodostojni hadisi Allahova

Poslanika, neka je Božji mir i spas nad njime, ukazuju na to da je smirenost jedan od namaskih stubova bez kojeg namaz nije ispravan. Ona predstavlja staloženost i skrušenost u namazu, bez žurbe, tako da se svaki kralježak vrati na svoje mjesto. Mnogi ljudi u ramazanu klanjaju teraviih-namaz koji ne razumiju niti su u njemu smireni, već ga 'ključaju'. Takav je namaz neispravan, a onaj tko ga obavlja grješnik je, a ne nagrađen.

Među stvari čiji je propis nekim ljudima nejasan ubraja se i mišljenje nekih da se teravija ne smije klanjati manje od dvadeset rekata, te mišljenje drugih da se ne smije klanjati više od jedanaest ili trinaest rekata. Sve su to mišljenja koja nisu na svome mjestu; naprotiv, to je pogreška suprotna dokazima.

Vjerodostojni hadisi od Allahova Poslanika, neka je Božji mir i spas nad njime, potvrđuju da broj rekata noćnoga namaza nije strogo ograničen i da ne postoji granica koja se ne smije prijeći. Štoviše, potvrđeno je da je on, neka je Božji mir i spas nad njime, noću klanjao jedanaest rekata, a nekada i trinaest rekata, a ponekad i manje od toga, kako u ramazanu, tako i izvan njega. A kada je upitan o noćnome namazu, rekao je:

«مَثْنَى مَثْنَى، فَإِذَا خَشِيَ أَحَدُكُمْ الصُّبْحَ صَلَّى رَكْعَةً وَاحِدَةً تُؤْتِرُ لَهُ مَا قَدْ صَلَّى».

"Dva po dva, pa ako se netko od vas poboji zore, neka klanja jedan rekat koji će mu učiniti vitrom

ono što je klanjao." (Hadis bilježe Buharija i Muslim.)

Nije odredio točan broj rekata, ni u ramazanu ni izvan njega. Stoga su ashabi u vrijeme Omera, neka je Allah zadovoljan njime, nekada klanjali dvadeset i tri rekata, a nekada jedanaest. Sve je to vjerodostojno preneseno od Omera, neka je Allah zadovoljan njime, i od ashaba iz njegova vremena.

Neki od prethodnika bi u ramazanu klanjali trideset i šest rekata, a vitr-namaz od tri rekata, dok bi neki od njih klanjali četrdeset i jedan. To o njima bilježi šejhul-islam Ibn Tejmijje i drugi učenjaci. Također je spomenuo, Allah mu se smilovao, da je stvar po tom pitanju široka. Spomenuo je i da je bolje da onaj tko oduži učenje, ruku' i sedždu, smanji broj rekata, a da onaj tko skрати učenje, ruku' i sedždu, poveća broj. To je suština njegova govora, Allah mu se smilovao.

Tko promotri sunnet Poslanika, neka je Božji mir i spas nad njime, uvidjet će da je najbolje klanjati jedanaest ili trinaest rekata, kako u ramazanu tako i izvan njega. To odgovara praksi Poslanika, neka je Božji mir i spas nad njime, u većini slučajeva, a i lakše je za klanjače te bliže skrušenosti i smirenosti. A tko doda, nema smetnje niti je to pokuđeno, kao što je prethodno navedeno.

Najbolje je za onoga tko klanja s imamom na kijamu ramazana da ne odlazi prije njega, jer je Poslanik, neka je Božji mir nad njime, rekao:

«إِنَّ الرَّجُلَ إِذَا قَامَ مَعَ الْإِمَامِ حَتَّى يَنْصَرِفَ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ قِيَامَ لَيْلَةٍ».

"Uistinu, ako čovjek klanja s imamom sve dok on ne završi, Allah mu upiše klanjanje cijele noći."

Svim muslimanima propisano je da se u ovome plemenitom mjesecu trude u raznim vidovima obožavanja Allah, kao što su: obavljanje dobrovoljnih namaza, učenje Kurana s razmišljanjem i razumijevanjem, što češće izgovaranje tesbiha, tehlila, tahmida, tekbira i istigfara, upućivanje propisanih dova (molitvi), naređivanje dobra i odvrćanje od zla, pozivanje Allahu, pružanje utjehe i pomoći siromašnima i onima u potrebi, dobročinstvo prema roditeljima, održavanje rodbinskih veza, iskazivanje počasti susjedu, posjećivanje bolesnika i druga dobra djela; sukladno riječima Poslanika, neka je Božji mir i spas nad njime, u sljedećem hadisu:

«يَنْظُرُ اللَّهُ إِلَى تَتَافُسِكُمْ فِيهِ، فَيُبَاهِي بِكُمْ مَلَائِكَتَهُ؛ فَأَرَوْا اللَّهَ مِنْ أَنْفُسِكُمْ خَيْرًا، فَإِنَّ الشَّقِيَّ مَنْ حُرِمَ فِيهِ رَحْمَةُ اللَّهِ».

"Allah gleda vaše međusobno natjecanje u njemu i ponosi se vama pred Svojim anđelima. Stoga, pokažite Allahu dobro od sebe, jer je, doista, nesretnik onaj komu u njemu bude uskraćena Allahova milost."

Također se prenosi od njega, neka je Božji mir nad njime, da je rekao:

«مَنْ تَقَرَّبَ فِيهِ بِخَصْلَةٍ مِنْ خِصَالِ الْخَيْرِ كَانَ كَمَنْ أَدَّى فَرِيضَةً فِيمَا سِوَاهُ، وَمَنْ أَدَّى فِيهِ فَرِيضَةً كَانَ كَمَنْ أَدَّى سَبْعِينَ فَرِيضَةً فِيمَا سِوَاهُ».

"Tko u njemu učini neko dobro djelo, kao da je izvršio farz izvan njega, a tko u njemu izvrši farz, kao da je izvršio sedamdeset farzova izvan njega."

Također, Poslanik, neka je Božji mir nad njime, rekao je u vjerodostojnome hadisu:

«عُمْرَةٌ فِي رَمَضَانَ تَعْدِلُ حَجَّةً، أَوْ قَالَ: حَجَّةٌ مَعِيَ».

„Umra u ramazanu vrijedi kao hadž“, ili reče: „hadž sa mnom.“

Na propisanost natjecanja i nadmetanja u raznim vrstama dobra u ovome plemenitom mjesecu ukazuju brojni hadisi i predaje.

A Allaha molimo da nama i svim muslimanima podari uspjeh u svemu onome čime je On zadovoljan, te da primi naš post i naš kijam, popravi naše stanje i da nas sve sačuva od smutnji koje odvođe u zabludu. Također Ga, Uzvišenog, molimo da popravi vođe muslimana i da ujedini njihovu riječ na istini. On je, doista, Gospodar toga i Svemogući.

Neka je na vas Allahov mir, Allahova milost i Njegovi blagoslovi.

الفهرس

Dvije kratke poslanice o zekatu i postu.....	2
Dvije kratke poslanice o zekatu i postu.....	2
Prva poslanica	2
O važnim raspravama o zekatu.....	2
Druga poslanica	12
O vrijednosti posta i noćnoga namaza u ramazanu, uz pojašnjenje važnih propisa koji su možda nepoznati nekim ljudima.	12